

Colecția BIBLIOTECA POLIROM este coordonată
de Bogdan-Alexandru Stănescu.

David Lodge, *Therapy*

Copyright © David Lodge, 1995
All rights reserved

© 2002, 2003, 2012 by Editura POLIROM, pentru traducerea
în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4 ; P.O. BOX 266, 700506
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României :

LODGE, DAVID

Terapia / David Lodge; trad. din lb. eng. de Radu
Paraschivescu. – Ed. a 3-a. – Iași : Polirom, 2012

ISBN print: 978-973-46-3093-6

ISBN ePub: 978-973-46-3098-1

ISBN PDF: 978-973-46-3099-8

I. Paraschivescu, Radu (trad.)

821.111-31=135.1

Printed in ROMANIA

DAVID LODGE

Terapia

Ediția a III-a

Traducere din limba engleză
și note de Radu Paraschivescu

POLIROM
2012

Cuprins

UNU	9
Laurence Passmore	
<i>Autoportret</i>	29
DOI.....	163
Brett Sutton	165
Amy.....	170
Louise	201
Ollie	209
Samantha.....	216
Sally.....	233
TREI.....	245
Maureen	
<i>O amintire</i>	273
PATRU.....	347

Amy

Ei bine, s-a întîmplat un lucru oribil. Soția lui Laurence vrea să se despartă. Laurence m-a sunat aseară ca să mă anunțe. Mi-am dat seama imediat că trebuie să fie ceva *catastrophique*, fiindcă i-am spus să nu-mi telefoneze acasă decît dacă e ceva extrem de important. Trebuie să urc și să vorbesc de la telefonul din dormitor, Zelda vrea de fiecare dată să știe cine a fost și de ce a sunat și, pe lîngă asta, o cred în stare să tragă cu urechea de la telefonul de jos. Am stabilit ca regulă generală să mă sune la birou în pauza de prînz sau să-l sun eu cînd se duce la apartament. Știu că ești de părere că ar trebui să fiu mai deschisă cu Zelda despre relația mea cu Laurence, dar... Nu, știu că n-ai spus-o, Karl, numai că înțeleg și singură. Mă rog, sigur, dacă insiști, trebuie să te cred pe cuvînt, dar bănuiesc că e posibil ca *subconștient* să nu fi de acord. Cum să zic, dacă pot eu să suprim unele lucruri, e normal să poți și tu, corect? Sau ai convingerea că ești complet, total și supraomenesc de rațional? Scuze, scuze. Sînt foarte supărată, azi-noapte n-am pus geană pe geană. Nu, habar n-a avut. E cu desăvîrșire întors pe dos. Se pare că vineri seară a intrat la el în birou și l-a anunțat că vrea să se despartă. Uite-așa. I-a zis că nu mai suportă să stea cu el și că e un zombie, exact cuvîntul ăsta l-a folosit, zombie. Recunosc, uneori e puțin *distrăit*, dar, din cîte știu, așa sînt scriitorii. Aș fi zis că pînă acum a avut timp să se obișnuiască, dar e limpede că m-am înșelat. I-a reproșat că nu mai comunică și că nu mai au nimic

în comun, iar pe urmă i-a spus că, dat fiind că ambii copii crescuseră și plecaseră de acasă, nu mai avea nici un rost să rămână împreună.

Lorenzo și-a petrecut tot weekendul încercînd s-o facă să se răzgîndească, dar fără rezultat. Mă rog, cred că la început i-a spus că nu se întîmplase nimic cu mariajul lor, că era la fel ca în toate căsătoriile, ceva legat de repetiții și de Kierkegaard, n-am reușit să-l urmăresc, vorbea fără cap și fără coadă, bietul de el. Da, în ultima vreme are un fix cu Kierkegaard, habar n-am de ce. Oricum, cînd a văzut că nu ține, a schimbat tactica și i-a promis că o să ia totul de la capăt, o să discute cu ea în timpul meselor, o să se arate interesat de munca ei, or să plece împreună în weekenduri și așa mai departe, dar ea a zis că e prea tîrziu.

Sally. Așa o cheamă, Sally. Am văzut-o de cîteva ori, mai mult pe la petrecerile date de Heartland, și mi s-a părut întotdeauna destul de distantă și nu din cale-afară de sociabilă. Îi place să tragă de o băutură toată seara și să rămînă lucidă, în timp ce toți ceilalți se îmbată crișă. Cred că în felul ăsta i se confirmă impresia că noi, ăștia din televiziune, sîntem o adunătură de pierde-vară. Arată bine, dar parcă are scris *noli me tangere* pe frunte. Pomeții înalți, bărbia puternică. Seamănă puțin cu Patricia Hodge, dar e ceva mai athletică, mai rezistentă. A, da, am uitat că nu te duci la teatru și nu deschizi televizorul. Dar ce, Doamne iartă-mă, faci în timpul liber? Mda, trebuia să-mi dau seama. Citești Kierkegaard, nu? Să știi că nu-i pe felia mea. Și nici pe a lui Laurence, că veni vorba. Mă întreb ce vede la el. Nu, Laurence a întrebato dacă are pe cineva, iar ea i-a spus că n-are. L-am întrebat dacă ar fi de conceput ca Sally să suspecteze că ar fi ceva între el și mine, altceva decît ce există în realitate – un lucru absolut nevinovat, după cum știi – și mi-a spus că nici vorbă. Ce-i drept, femeia știe că sîntem prieteni buni, dar nu cred că are idee cît de des ne vedem în afara programului, așa că m-am întrebat dacă nu i-o fi trimis cineva niște scrisori veninoase, însă Laurence mi-a zis că

nu mi-a pomenit numele și nu l-a acuzat de nimic de felul ăsta. O, Doamne. *Quel cauchemar!*

Păi, cred că e clar ca lumina zilei. Laurence este prietenul meu cel mai drag sau, în orice caz, prietenul meu cel mai drag de sex bărbătesc. Nu-mi place să-l văd așa de amărît. Știu că ai un zîmbet cinic. Oricum, recunosc pe față că motivele mele de supărare sînt parțial egoiste. Eram foarte mulțumită de relația noastră. Mi se potrivea. Era intimă, fără să fie... nu știu. Fie, fără să fie sexuală. Stai, n-am vrut să spun sexuală, sau nu doar sexuală, ci posesivă, solicitantă sau nu mai știu eu cum. În fond, relația noastră n-a fost niciodată lipsită cu desăvîrșire de sex. Laurence a avut întotdeauna ceva... curtenitor în felul cum s-a purtat cu mine. Da, da, curtenitor. Însă faptul că are o căsătorie fericită – că a avut o căsătorie fericită – și că am înțeles amîndoi lucrul ăsta a eliminat din start tensiunile potențiale ale relației dintre noi. Ne-am bucurat unul de celălalt fără să ne întrebăm dacă vrem să ajungem în pat și fără să ne așteptăm la așa ceva, dacă mă-nțelegi. Îmi plăcea să mă îmbrac elegant ca să ies cu Laurence – a te îmbrăca elegant ca să ieși cu o prietenă nu-i deloc același lucru –, dar n-a trebuit niciodată să mă gîndesc că urma să mă dezbrac în fața lui. Dacă ești nemăritată și ieși cu un bărbat, ori trebuie să insiști pînă la sațietate să faci juma-juma, ori ai sentimentul incomod că ai contractat un fel de datorie erotică a cărei scadență poate sosi oricînd.

Nu, habar n-am cum a fost viața lui sexuală cu Sally. N-am discutat niciodată despre ea. Ba da, i-am povestit totul despre experiențele mele cu Saul, dar nu mi-a spus nimic în legătură cu el și Sally. Și nici eu n-am întreat. M-a reținut un fel de *pudeur*. Chiar așa, *pudeur*. În fond, erau în continuare căsătoriți, ar fi însemnat să-mi bag nasul... Bine, bine, poate că nu m-am interesat pentru ca nu cumva să aflu că era genul de femeie care are orgasme multiple la fel de ușor cum se uită pe geam și capabilă să parcurgă toată Kama Sutra stînd în cap. Ce găsești de rîs? Nu stau în cap cînd trec prin Kama Sutra? Mă rog, știi

ce-am vrut să spun. N-am ascuns niciodată că mă simt neadaptată pentru sex. Pină la urmă, de ce am ajuns aici? Dar n-am fost niciodată geloasă pe Sally. A avut tot dreptul la acea parte din viața lui Laurence și, la drept vorbind, la acea parte din Laurence. Pur și simplu nu m-a interesat. Poftim, am vorbit la trecut? Ca să vezi. Păi, cu siguranță că nu cred că relația noastră a luat sfârșit, însă mă tem c-o să se schimbe și nu-mi dau seama cum. Asta dacă nu se împacă, bineînțeles. I-am sugerat lui Laurence să meargă la un consilier marital, dar a scos un geamăt și mi-a zis: „O să-mi spună doar că am nevoie de psihoterapie, ceea ce fac oricum”. L-am întrebat de unde știe că asta o să spună și mi-a răspuns: „Din experiență”. Se pare că nu e prima oară că lui Sally îi pute căsnicia asta. O dată s-a cărat de-acasă un weekend întreg, fără ca el să știe unde a plecat, și s-a întors tocmai când Laurence suna la poliție. Cîteva zile n-a scos un cuvînt, din cauză că făcuse o laringită – hoinărise prin Malverns, pe o ploaie torențială –, dar, după ce și-a recăpătat vocea, a insistat chiar ea să meargă la un centru de consiliere maritală. Așa a început Laurence psihoterapia. E prima dată că-mi spune lucrul ăsta. Presupun că n-a avut nici un motiv să aducă vorba despre așa ceva, dar tot am fost puțin tulburată cînd am aflat. Probabil că niciodată nu-i spui celuilalt chiar totul despre tine. Normal, faci o excepție cu analiștii...

Ei bine, m-am văzut cu Laurence ieri la apartament. M-a sunat la serviciu ca să mă anunțe că ajunge în oraș, dar nu vrea să mănince la restaurant, așa că mi-am dat seama că mă aștepta un *tête à tête* lung și stresant. Cînd am ieșit de la serviciu m-am oprit la Fortnum's ca să iau niște quiche și salată. Laurence n-a mîncat cine știe ce, dar a băut virtos. E foarte deprimat. Cum să-ți spun, era deprimat și înainte. Numai că acum are cu adevărat motive. Da, cred că și-a dat seama de ironia sorții.

Lucrurile nu s-au îndreptat *chez* soții Passmore. Sally doarme în camera de oaspeți. Pleacă la serviciu dimineața devreme și se întoarce seara tîrziu, așa că

nu trebuie să stea de vorbă cu Laurence. Promite c-o să discute în weekend, însă nu poate să se ocupe de problemele lui și să-și vadă de lucru în același timp. Mi se pare de rău augur că spune „problemele lui” în loc de „problemele noastre”, ție nu? Și fi atent, știu exact ce înseamnă pentru ea să stea de vorbă cu Laurence în halul în care e acum. Aseară, după patru ore de discuții, eram *fînito*. Mă simțeam ca un burete care a fost impregnat și stors de atâtea ori, încît și-a pierdut toată elasticitatea. Iar pe urmă, cînd am spus că mă duc acasă, m-a rugat să rămîn la el peste noapte. Mi-a zis că nu pentru sex, ci doar ca să mă țină în brațe. N-a mai dormit cum trebuie de vinerea trecută și e cu ochii în fundul capului, amărîtul. Mi-a spus: „Cred că m-ar ajuta să dorm dacă te-aș ține în brațe”.

Bineînțeles, nici nu se punea problema. Indiferent dacă voiam sau nu să fiu ținută în brațe, și indiferent în ce riscam să se transforme ținutul ăsta, nu aveam cum să rămîn toată noaptea fără să anunț din timp. Zelda ar fi înnebunit de grijă, iar dacă aș fi sunat-o și aș fi improvizat un pretext, s-ar fi prins imediat, știe întotdeauna cînd mint, e unul dintre obiceiurile ei cele mai neplăcute. Întîmplător, de dimineață iar ne-am luat de plept. Da. Ne-am certat furcă la micul dejun din cauza unei pungi de muesli. Firește, nu doar din cauza asta. Ultima dată cînd am fost la cumpărături la Safeways, nu aveau marca ei obișnuită, așa că am cumpărat o alta, iar azi-dimineață, fiindcă vechea pungă se terminase, am pus-o pe astălaltă pe masă, de care a refuzat să se atingă, pe motiv că era cu zahăr. O cantitate *minuscule*, și pe deasupra zahăr nerafinat, care e sănătos, așa cum i-am explicat, dar n-a vrut să mănince deloc, și cum e singurul lucru pe care-l acceptă la micul dejun, în afară de cafea, a plecat la școală cu stomacul gol, făcîndu-mă să mă simt nemaipomenit de vinovată, exact așa cum își propusese, bineînțeles. Înainte de-a ieși pe ușă, mi-a aruncat că vreau s-o pun să mănince zahăr fiindcă e subțirică, iar eu sînt „dezgustător de grasă”, chiar așa a spus, ce zici, așa o fi?

Nu, nu faptul că sînt dezgustător de grasă, nici măcar nu mă consider așa, deși aș vrea să dau jos cîteva kile. Vreau să spun, e posibil să fiu geloasă în subconștient pe silueta Zeldei? Poate că sînt un pic, cine știe? Dar, pe cuvîntul meu, habar n-am avut că afurisitul ăla de muesli era cu zahăr.

Unde rămăsesem? A, da, la Laurence. Ei bine, a trebuit să spun nu, chit că m-am simțit ca ultimul om, părea din cale-afară de trist și rugător, ca un cîine care s-a săturat să stea în ploaie. L-am întrebat dacă nu poate să ia un somnifer și mi-a răspuns că nu voia, din cauză că-l făcea să se simtă foarte deprimat dimineața, și se temea să nu-și vină singur de hac dacă ajungea și mai deprimat decît era deja. A zîmbit cînd mi-a spus toate astea, ca să arate că glumise, dar m-a făcut să intru la idei. Luni chiar s-a dus la psihoterapie, dar nici femeia aia nu pare să-i fi fost de mare folos. S-ar putea să fie și Laurence de vină, fiindcă atunci cînd l-am descusut, nu și-a amintit nimic din ce-i spusese. Nu sînt sigură nici că a băgat la cutie ceva din ce i-am zis eu aseară. Nu vrea decît să-și recite propria versiune despre cum s-a întîmplat totul, fără să primească sfaturi constructive. Era cît pe aci să-i spun: ar trebui să încerci să faci ședințe de analiză, iubitele, eu asta fac de cinci ori pe săptămînă: îmi recit propria versiune despre cum s-a întîmplat totul, fără să primesc sfaturi constructive. Am glumit, Karl. Da, sigur că știu că glumele sînt forme deghizate ale agresiunii...

Ei bine, lucrurile s-au înrăutățit. Sally a plecat de acasă, iar Laurence a rămas singur. Are o casă cu cinci dormitoare, într-un cartier select de la marginea Rummidge-ului. N-am fost niciodată acolo, dar mi-a arătat niște fotografii. E ceea ce în limbajul agenților imobiliari se cheamă o casă modernă și de caracter. N-aș putea spune ce caracter. O combinație de fermă franțuzească și club de golf, eventual. Nu-i pe gustul meu, însă e confortabilă și spațioasă. Nu e chiar la stradă, ci la capătul unei alei lunguțe, străjuită de o mulțime de tufe și copaci. Odată chiar